

دالی

د اروښاد اسحاق ننگیال

شعرونو ټولګه

کابل ۱۳۶۳ کال

د کورنیو چارو وزارت د سیاسي چارو لوی ریاست څارندوي مجلې اراره

د انټرنیټ په مخ اوډنکې سمسور مېښی

د سرزې پر ټاي

شعر او شاعري د ټولنيزو پېښو د انعكس غوره او مهمه وسيله ده. داسې وسيله چې كولاى شي د پېښو او پديدو ما هيت په ښكلو الفاظو او كلماتو بيان او د هغو واقعي تصوير په هنري ډول روښانه كړي.

په داسې حال كې چې ټولنيز ژوند او د ټولنې واقعات د هنري اثارو د توليد اصلي سرچينه ده خو هنر پخپله د خپل كيفيت له نظره چې د طبيعت، ټولنې او انساني تفكر د ژورو خير نوله لارې پيد كېږي د ټولنې په بدلون او اوښتون كې بې اغيزې نه دي. د شاعر فكر او احساس عواطف او انديښنې د پېښو د انعكاس ښكلي هينداره ده. خو دغه هينداره د شاعر د ټولنيز دريغ سره ژور ارتباط پيدا كوي. كله كله د شاعر احساس او افكار د پديدو طبيعي رنگ، ښكلا، ښايست او جمال د عيشونو او بدمستيو د ستاينې او بيان وسيله گرځي. مگر كله بيا د ټولنې رنځ او درد، ستونزې او كړاو وونه او په لسگونو خوا شينې كوونكې پېښې د شاعر د عواطفو په هينداره كې انعكاس مومي.

زموږ ټولنه چې د ثور انقلاب په بريا لیتوب او د هغه په پر مختگ سره ورځ په ورځ درنايي لاره پرا نيزې، ښكاره ده چې زموږ د شعر او هنر، شاعر او هنرمند نړې د دغه ژوند بڅښونكې انقلاب دارمانو نو او د انقلاب دلارې روښانه مثالونه دي. زموږ د ټولنې په اوښو شرايطو كې چې دبا داري او ستاينې وخت او زمانه تيره ده او د رنځيدلې انسان د بريا لیتوبونو غږ او ددوي هڅنده كاروان دار تجاع او امپرپاليزم د توطيو او د سايسو سره سره دنوي ژوند لور وپرا وونو په لور د رومي زموږ شاعران ددغه پر مختلونكې كاروان غوره ترجمانان او د هغوي احساسات او عواطف دنوي ژوند وپلوشو منعكس كوونكې دي. دهيواد د مسلحو قواوو په تيره بيا د رندوي نه ليكو سره د داسې شاعرانو پيوستون او ددوي درزمې او حماسې آناړو منځته رورل زموږ داو سنيو قهرمانو سرتيرو، ساتنمنانو افسرانو او نور ومنسو بينو د هڅولوله پاره مهمه انگيزه ده. ددوي رزمې او حماسې آثار كولاى شي تاودو مور چلونو ته لازيات شور او ځور و بڅښي او هغه انقلابي مينې ته چې زموږ د زړه ورو او قهرمانو سرتيرو او افسرانو په وجود كې جريان لري لا شور او قوت ور كړي.

د ((ډالی)) اثر هم د داسې اثارو له جملې څخه دي. موږ په داسې حال كې چې ددې شاعر اثر او احساس ستا يو دنورو ټولو هغو شاعرانو څخه چې ددوي قلمونه د انقلاب دارمانو په دفاع كې قرار لري، هيله من يو چې د انقلابي رزم په ډگر كې زموږ د سر بازانو ساتنمنانو او افسرانو غږ پورته او په خپلو اثارو كې د هغوي حماسې رهبري كړي. مينه او درنښت

د خاندوي د نشراتو اداره

سباوون

مونږ له تيارو زړو نه راکارو سباوون پسې ځو
 وريځې په ستورو ولو لمره ستا لتون پسې ځو
 د زړو ډيوې په لاس کې خيژو آسماني څوکو ته
 د شپول له دام نه د بندي سپورمې خلاصون پسې ځو
 مونږ عاشقان يو په غوتيو مين زړو نه لرو
 داغزو څوکو باندې څيرې زړه گلگون پسې ځو
 ليلا ليلا نارې وهو پسې صحرا لټو
 مونږ د مجنون ملگري گوري چې مجنون پسې ځو
 وينو: رابلي شې، مشال شې، څراغونه مو شې
 تکل مو کړې تورو شپو کې نوي يون پسې ځو
 څو چې راتول يې نه کړو غونډه يې نه کړو يو يې نه کړو
 مونږ د دې تيتو خورو خلکو پيوستون پسې ځو
 ملگرو پاڅې چې سرو نو سره لوبي پيل کړو
 راځې راځې چې يو پاڅون او اوښتون پسې ځو

د وينولار

ځليږي هره خوا کې مود وينو مشالونه
 دا سره توغونه گوري د شهيدو بيرغونه
 دې سرو لارو ته گوري چې په وينو مو وينځلي
 منزل د ژوندانه ته مو ټا کلي نښانونه
 د زړه وينې به څښو خو يو قدم به پرشانه ځو
 د سر په زور به لارې جوړو و په سم او غرونه
 سرونو سره لوبو د اورو نو سين کې لا مېو
 د وينو په لار ځو چې څو پوره کړو ارمانونه
 ليلامو د مقصود لکه سپوږمۍ په هوا ځلي
 وصال ته يې په بند بند ماتو و تور زنجيرونه
 کاروان د انقلاب مو آسمانې څو کوته رسې
 په هر قدم کې ږدو ورته دا خپل زلمې سرونه
 داسيل د غضبو به د دښمن په خونه سم کړو
 په اور يې سوځوي دغه سر کښه تندر ونه
 ملگرو زه مو جارشم هر قدم په نره اخلي
 زمرو په شانته نيسي نوې نوې مو چلونه

زما مينه

زما مينه زما عشق زما وطن دي

دامي خان دي دامی روح دي دامی تن دي

خو ژوندي يم وطن وطن به وایم

دامي بني دامی جنت دامی ختن دي

پروانشته که په سرو وینو لاهوشم

هر مين د وینو سیند کی لامبوزن دي

که می سترگی د غلیمو ږندي نه کړي

راته توکړي چي بي ننگه او ډارن دي

زه دهغه پلار نيکه رښتيني زوی يم

چي په گور کی مردانه پروت سور کفن دي

مورډ څارندويان

دا وطن به جوړ کړو لکه ناوې د جهان

مورډ څارندويان

مورډ څارندويان

پنځه به دنيا کړو د غمونو درنځونو

وراني به کړو څلې دنادو د وځلتونو

لنډه به کړو لاره د دې منډو منزلونو

رسو به منزل ته دخپل هیلو، امیدونو

کوږه ملا ترلې دې هدف ته یوران

مورډ څارندويان

مورډ څارندويان

مورډ جنګي لښکرو د زیار ایستونکو د اسرو

مورډه لارښوونکې د سرکشوتو پانو

مورډه مخکښان د انقلاب د قافلو

مورډه خادمان د خپلو لویو پرګنو

مورډه د دې وطن د هسکو غرونو شنه زمريان

مورډ څارندويان

مورډ څارندويان

هوډ مو و سپینې دې، تندریزمو گوزارونه

هیلي مو سپیڅلې، مقدسه موجنگونه

نه پریږدو تر مرګه مو چلونه سنگرونه

ایښې مو لاسو کې قربانې ته خپل سرونه

جنگ سره موجنگ دې امن او سوله مو ارمان

مورډ څارندويان

مورډ څارندويان

۱۳۶۱ / آجدي /

دپاخون بهير

دټوپان دراتلو زور دي

گړندي سيلې چليږي

تورې وريخي لويې لويې

پتي پتي ويلي كيږي

* * *

په هر گوت کې لگيدلي

دپاخون غرانده اور دي

خس خاشاک پکې سوزيږي

دادنوي ژوندون شور دي

* * *

د دي توري شپې سينه کې

دارمان ستوري پيدا دي

ژر به وخلي په بيړه

دانو خيال نه دي ربنتي دي

* * *

د وطن غوږ کې چغار کړي

د تغير بدلون سندرې

دهيواد انسان ته نښې

د قيام په خون خبرې

* * *

سور جگرې را وتلې

په مستې مستې چليزې

ليزې ليزې به کړې دورې

دايې عزم دا پيمان دې

* * *

که شه شته مخکې سکرو تې

پکې بنورې سره اورونه

په ميرانه ورته دانگو

خير که و خورو خپل سرونه

* * *

موربه داورانې ويجارې

وچې د بنسټې وچې شاپې

په خپل سرو وينو اوبه کړو

که مو غوڅې شي پرې غاړې

* * *

د (شهيد) دوينو سند کې

د خونخورو کور وراښېري

همدغه سپيڅلې وينې

بې کساته نه پاتيري

* * *

ستر سيلاب مو په شنه دې

را بهېرې مست سيندونه

تندر تندر غر مېهار کا

لر زوې ځمکې هسکونه

* * *

دنگونو په لار نيسو

نوي نوي سنگرونه

دپاخون بهير روان دې

غواړې نوې مور چلو نه

بغلان

۱۳۵۷/۲/۸

د انقلاب پیغه

تل به تور تم نه وي

ژر به رها شي

که شپه اوږده شي اوږده

بیا به سبا راشي

د توپانو کاروان به

په خغا سته بیا راشي

بیا په مستو خپو

د ژوند خپا راشي

جبر و ستم به نه وي

بنه به دنیا راشي

د انقلاب پیغه به

رښتیا رښتیا راشي

بغلان

۱۳۵۵/۱۲/۲

د هیلو بن

زړگې شوراته ویلی په گریوان ورژیده

ککونه می په مخ لکه باران ورژیده

جرس چی په غوغا د بیلتون او د هجران

د هیلو بن بی باده بی خزان ورژیده

گوگل نه مروری شوی د سرو وینو غوتی

بلبل یی فریادی شو گلستان ورژیده

شهیدی می شوی خدایه! د زلمی عمرا سری

د ژوند ستوری می ورو ورو له آسمان ورژیده

ژر می که په بنکلو بانندی نه کوی اثر

خوزما مې او وسلگیو ته جهان ورژیده

اوس راشی لږ خو وپوښتی له حاله د **ننگیال**

چی څنگه یی په هیلو گورستان ورژیده

زما هوډ

که مې سر په بيخ کې غوڅ شى له تنى نه
 که مې زړه په منگول و وځي له سينى نه
 که مې دواړه سترگې سر نه رابهر شى
 په گولو که مې سوري سوري تتر شى
 که مې ژبه په چارو لـه حلقه پرى شى
 که مې سرى وينى رگونه را خورى شى
 د وطن په ننگ دا ټول په ځان منمه
 زه افغان يم خپل هوډ پوره کومه

* * *

پت ميرانه راته پاتې له پلروده
 ننگ، همت راته ميراث د پلار نيكوده
 زه د تورو د شرنگا په ډگر لوى يم
 زه د سترهسكو غرو د څوكوزوى يم
 ماته مورد غيرت درس راكړ شيدو كې
 روزل شوى يم په غير د توپانو كې
 زه توپان يم سيلاوونه وينبومه
 زه افغان يم خپل هوډ پوره كومه

* * *

دا وطن زما او زما د بچو کور دی

دا وطن مې د انا او بابا گور دی

دا مې مینه د مې وینه د مې تن دی

دا وطن د هر افغان زړه او بدن دی

دا ټاټوبي د باد تورو جنگيالو دی

دا زانگود غیرت منو پر گنود دی

زه به دا وطن په سرو وینو ساتمه

زه افغان یمه خپل هوډ پوره کومه

* * *

دا وطن مې د گوربتو زموږ وځاله

دا وطن په ټول جهان ور کوم چاله

د سیلاب خوړونو خاوره ده سپیڅلې

کار نامې یې په جهان بریښی ویاړلی

د غیرت غړی جگ شوی تر معراجه

هر غلیم یې دی په خاوره کې تارا جه

زه یې پت ځینی خپل سر قربانومه

زه افغان یمه خپل هوډ پوره کومه

سپينکې مخ

نه پوهيږم دادي مخ دي که آفتاب
 چې مين زړو نه چوي لکه حباب
 سپين رخسار دې هسې نور شيندي په گلو
 چې لاله ورځيني اخلي آب و تاب
 د له بنکلي سپينکې مخ ځيني کرې شرم
 چې په شپه کې ځان ظاهر کاندې مهتاب
 چې نظر دې د گلبني په گلو پريوځي يوځي
 مخ په پانهو پتول کاگل گلاب
 ستاد سرو لېو نشه چې ماليدلي
 اوس په ماکله تاثير کرې خم شراب
 زاهدان د زمانې به زهد هير کرې
 که بنکاره نازک صورت کرې له حجاب
 مړ اوې مړ اوې راتمه مه گوره ويريرم
 چې مې نه کرې د بنو په سپين کباب
 زه دې خاورې د قدم په سترگو موبنم
 ته مې وژني په چارو لکه قصاب
 زه دې جار شم درنه وگرځم زروارې
 لرم مې ساته نور د هجر له عذاب

کابل

۱۳۶۲ / ۱ / ۲۲

زلمې حسن

دامې زړه دې که په اور سوي کباب
 نه پوهيږم يا سپر غې دي يا حباب
 چې لمبې مې د گوگل له څو کو خيري
 داغذاب د محبت دي که ثواب
 په مستې مستې يې عقل نه بهر کړم
 تنگوي زما د سوي زړه رباب
 له خماره مې په وينونه ميري
 په مزه مزه يې خبني لکه شراب
 په ملا لومارو سترگو مې وژني
 سرتريپايه يم له ويړي ظراب
 د زلمې حسن له ما صدقه غواړي
 قتلوي مې په بنو لکه قصاب
 نور به نوم د محبت په خوله وانه خلم
 که (ننگيال) ووت له دي غمه کامياب

دجنو لاره

((هرگز به توبه نه کړم)) له شرابو شرابي يم

ساقې جامونه راکه چې خراب او خماری يم

زاهد دي تسيحات که د جنت په تمه تمه

له ماسره يې څه دي زه په خپله دوزخي يم

پرواد کباب مکره د تاکونو زونې راکه

دزړه غوښې به خورمه هم کباب هم کبابي يم

د عقل رانه واخله خدای له پاره مې فروشه

د مینې سمندر کې ياغي شوي توپاني يم

کعبه مې ميکده ده زما له نورو سره څه دی

دا ځکه له ازل نه دې کعبه کې زنداني يم

(ننگيال) درنه ځمه د جنون په لويه لاره

له ټولو سترگو ليري يو اغزي بياباني يم

کابل

۱۳۶۲/۷/۱۷

د بزگر خونه

په نړیدو شول زاړه قصرونه
 په رپیدو شول سره بیرغونه
 ددنگو دنگو بنگولو په څو کو
 په لگیدو شول غلې او رونه
 ځوانې خپې شوي په منډو منډو
 په ویښیدو شول ویده بادونه
 هتکړې ماتې، زولنې ماتې
 لیرې شول زموږه له خولې مهرونه
 اباسین مست شو هندو کش ناڅې
 په غوریدو شول پتې تندر و نه
 هیلې تازه شوي بیا راتو کیرې
 سینو کې شور کا ځپلې زړونه
 نورې شوي وړانې دوینولارې
 سپینه رڼا شوه د بزگر خونه
 لنډ کرل له بیخه غضب د خلکو
 ناولې چارې خونې لاسونه
 بیا راژوندې شوي د غیرت چیغې
 داد عمرو نو چوپ فریادونه
 ملگېو وایې په چیغو چیغو
 تل دې ژوندې وي انقلابونه

پلخمري

۱۳۵۷/۲/۱۰

خوشيه سبب شوه

د آسمان ستورو تورو شپو کي سترگه کونه وهل

سپيني رڻا ته بي مطربو ربابونه وهل

بلبل دپاو او بناخونو سره

پورا نازکو سرو مخونو سره

نسيم دگلو له عطرونو سره

زما په زړه بي ويده اور د عاشقي ويناو

لمبي خوري شوي

ساقی په لاس کي راته جام دميو ناب بنوراوه

آشنا په خولي کي راته سرو

شونډو شراب زبيناو

زه دنشو خوږو خيالونو سره

د خوري مينې مکيزونو سره

ديار په غير کې د خوبونو سره

دادمستيو په ټالو کې زنگيدم زنگيدم

د وصال شپه وه

داله مستيه زما غير کې ښوریده ښوریده

زه له خوبنیه ددې غير کې تخنيدم تخنيدم

زه يې له تنکو تنکو لېانو سره

زه يې د زلفو له مارانو سره

زه يې خمارو سرو چشمانو سره

په پته پته غلې شاتنه لوبيدم ، لوبيدم

خو شپه سبا شوه !!

کابل

۱۳۶۰ / ۷ / ۱۶

پروا نشته

ڪه هر ڇهه ڀه درد او غم ڪي تار ڀه تار ڀه
 هسي نه چي ستا له مينڀي تو به گار ڀه
 ڀه باران دڪاني ڪرنبه نه ورائي ڀه
 زه دڪاني ڪرنبه هسي استوار ڀه
 اوره اوره ديار غمه ڀه ما اوره
 وراتلو ته دي شپي ورڇي انتظار ڀه
 ڪو ڪي ڪو ڪي ڊار او ترس له سوزه نه ڪرم
 سوڇه سوڇه ما ڀه اور سوڇه تيار ڀه
 ديرو سترگو خنجر ڪه مي ڀه زڙه ڪري
 خو ژوندي ڀه ستا دلطف به منت بار ڀه
 پروا نشته ڪه وفانه ڪري جفا ڪري
 خو همدومره راته واڀه زه دي يار ڀه

بغلان

۱۳۵۶ / ۹ / ۳۰

وطنه پاڻه

وطنه پاڻه ، ژر شه وينبيره
 ارمان ته رسي ، سره اميدونه
 بيادي گلشن ته ، نسيم راوڙي
 سره غوريدلي ، تنگي گلونه

ولس وينن شوي ، خلك وينن شوي
 سره يو شوي ، خواره كامونه
 لښکر لښکر شوي ، دزمرو ډلي
 دتورو برينن دي ، دننگ سازونه

وطنه گوره ، خپلو بچو ته
 دي ننگيالو ، پيغلو زلمو ته
 گوره چي لامبي ، دځان په وينو
 گوره چي دانگي ، داور خپو ته

وطنه گوره ، سترگې رڼې کړه
 زلزايې ښوري ، سکوت ماتېږي
 هتکړې څه شوې ، زولنې څه شوې
 اوس دحاکمو ، پښو کې شرنگېږي

ځمکه تاوده و لمړنوراني شو
 تندري قهر ، مو تو پاني شو
 غضب مو و سول ، دعیش قصرونه
 تور زندانونه ، تور گودالونه

وطنه گوره ، څه شور او زورېدی
 چې رانږي ږي ، دستم باري
 ظلم برباد شو ، ظالم برباد شو
 له زړويې څاڅي ، دوینو داري

وطنه گوره ، ستا په لمن کې
 غوتی غورېږي ، خانگې نخېږي

ستا په دروكې، ستا په رغوكې
دنيكمرغيو، ډيوې بليږي

زه ترې لوگې شم، ترې سپيلنې شم
ستا له اتلو، باتور بچيانو
زه ترې قربان شم، زه ترې قربان شم
ستا له شهيدو ستاله غازيانو

پرېږده چې ټينگ شي، زموږ په وينو
ستا مور چلونه، ستا سنګرونه
پرېږده چې ځلي، ستا په هوا کې
د ننگ توغونه، سره بيرغونه

کابل

۱۳۶۱ / ۴ / ۱۷

دميني غوتي

چي مي ڊي شونڊو ڪي دناز خوره خدا وليده
 مامي ژوندون سره قسم دي چي سودا وليده
 خوري موسڪا سره چي تا ويش دغمو ڪولو
 اوس مي په زره ڪي دخيل غم برخه رڻتيا وليده
 تا چي شراب دسرڪو شونڊو بي بهار ڪول
 نن مي په شونڊو علامه دزهرو بيا وليده
 دزه په وينو مي دميني غوتي و غوريده
 نن مي هاغه غوتي په باغ ڪي دبل چا وليده
 هغه مهرو چي ترقيامته مي دڄان گنله
 اوس مي دبل سره ترخنڱه په نڄا وليده

لغمان

نوي سرود

دوطن دھسکو غرونو

په دا جگو جگو څو کو

دپامير هندو کش سرکې

دآمو هلمند په تل کې

بيا دلمرو رانگې ځليږي

تورې وريځې ويلې کيږي

دهلمند سيند په شنا دی

ستر موجهونه يې نڅيږي

ځي کو کچه په غورځو پرځو

له مستيه غرمبهار کا

ابا سين کې شور اوزوږدی

له خوبني ځني گديږي

ديوه نوي سرود سازدی

چې غږېږي په فضا کې
گوت په گوت سيمه په سيمه
د آسمان جرقو بريننا کې
ورکې زيری ولسو ته
د سبا خړيکې شوې شپو ته
و دې خوارو پرگنو ته

مړاوي زړونه راغورږي
په سينو د زړو ځوانو
د لوگرو ، کسب گرو
په گوگل دکارگرانو
دې خورو ورو کامونو
خوار ځپلو اولسونو
ځان له خاورو رابهر کړو
کونډو رنډو يتيمانو

ستر جکر را الو تلې
په مستې مستې چليږي
ددې خاورې په فضا کې

په دې زړه دايشيا کې
مړاوې هيلې را ټو کيږي
ولولې موراو يښيږي
تلوسي مو هو سيږي
بيا يوه نوې ساه خپره شوه
تش کالبوت داريانا کې

د تاريخ ويار جنې پانې
غورځنگونه ، پرتمونه
پت ميرانه د سوبمنو
توره ډال د غيرتمنو
کار نامې د شهيدانو
د غازيانو نيکه گانو
بيا له سر ځينې تانديږي
تير يادونه ژوندي کيږي

کابل

۱۳۵۹ / ۶ / ۲۶

شهيد شاعر (۱)

داستبداد په سرو او رو کې کړيدلې شاعر

د پرگنو او دولس غمو خوړلې شاعر

دادزيار کښو بې وزلانو، کونډو ورنډو مين

دارنځيدلې، زوريدلې، درديدلې شاعر

ده په ټول ژوند کې رټل شوي انسانان ستايلي

ده دولس ښادي خونښو کې مدام خندلې

داو دخلکو چو پري او پار کيوال ستايوال

ده په ژړا ماتم دخلکو هر زمان ژړلې

دادرزمونو پيکارونو سرو اورونو اتل

داد وطن او انقلاب په مينه مست قهرمان

داد مرام او ارمانونو داوردې لارې مل

داد دې خلکو درنځونو او دردو ترجمان

داد ملګرو شهيدانو په لار تللي شهيد

دا په خپل سرو وینولت پت او لمبيدلي شهيد

داد همزمو همسنگرو قربان شوي «سنگر»

داد وطن خلکو «محبوب» ستر او وياړلي شهيد

کابل ۱۳۶۰

(۱) محبوب سنگر ته.

دشونډو صراحی

اشنايه نن دې ماته څه راوړي دي كه نه؟
 دميو په بازار دې څه ساتلي دي كه نه
 له ډيرو بې صبريو مې دسترگو كسي سوځي
 ته گوره چې له هجره مې ژړلي دي كه نه
 دزړه خونه مې وسپره داغونه پكې شماره
 تناکې پكې گوره چې چاودلي دي كه نه
 پرې مې رډه دشونډو صراحی تر سركو څوكو
 چې مې ورنه په غلاكي چا رودلي دي كه نه
 دسترگو په كاسو كې دې عجيبه ترشي وينم
 رقيب خودې غوړو كې څه ويلي دي كه نه؟

دبو سو خيراتونه

يار راسره مل شو دنيشو په جنتونو كې
 داڅه جادو پروت دی دساقی ډكو جامونو كې
 رايې كړلې شونډې نذرانه كې دزلمي حسن
 شونډې مې مړې شوي دبو سو په خيراتونو كې
 ترمې ترمې اوبنكي مې له سترگو مرغلرې شوې
 زيرې د وفا كوي آشنا په سترگو كونو كې
 ناڅم له مستيه دهوا ياغي مرغه شومه
 گرځم يې د زلفو د باغچو په سرو گلونو كې
 مخ ته يې پتنگ شومه دلبو يې بورا يمه
 كاشكي چې لمبه شمه ددواړو په اورونو كې
 ډوب شوم له مستيه دځوانې په هوسونو كې
 اوږم گناهونو كې را اوږم گناهونو كې

بادغيس ۱۳ / ۹ / ۱۳۵۷

دمینې غم

چې مې زړه کې راپیدا دمینې غم شو
 سپیلنې شو لو غرن قلم قلم شو
 محبت یې زه په هسې رنځ اخته کړم
 چې علاج ته مې طبیب له عقله کم شو
 مینه اور دی په دې اوریم ستي شوي
 هر سپرغی یې کله تیغ او کله بم شو
 دمردکو په رلیو کې ژوندون کړم
 چې مین مې زړه په سترگو دصنم شو
 په نظر کې له ورايه جادو نغبنتي
 سحر طلسم یې په ما رقم رقم شو
 ساده دل وم له انجامه خبرنه وم
 اوس ارباب راته دظلم او ستم شو
 ما یې مینه رنبتیانې رنبتیا گڼله
 دریغه ، دریغه چې گوهر راته شبنم شو

لغمان ۳۰ / ۱۲ / ۱۳۵۳

اورډه مزلونه

سوځمه داوړ په لمبو سوځمه

هرې خواته گورم انگارونه دي

زړه کې مې دغم او اندېښنو څپې

پښو کې مې چارپیره زنځيرونه دي

نه پوهېږم دا لاره به څومره وي

څومره چې پرې ځم اورډه مزلونه دي

نه خيږي فرياد مې له خولې نه خيږي

ايښي يې په خولې راته مهرونه دي

نه نه... دا هراس مې ويروى نه شي

مخ ته مې نژدې انقلابونه دي

کابل ۲۱ / حوت / ۱۳۵۴

کلي راشه

بېله تامې دزړه صبر و قرار نه شي
 گلي راشه چې مې اوږد انتظار نه شي
 زه به لاره په بڼو درته جارو کړم
 چې نازک خاطر دې چيرې آزار نه شي
 مادهجر په اور مه سيخه ظالمې
 داتنکې حسن دې گوره خونکار نه شي
 زړه مې ستا دميني ډکه خزانه ده
 ستا په شوخو کتو پام چې انگار نه شي
 رنگه بنگه مې په غيږ کې راخوره شو
 نور مې ويره له رقيب او اغيار نه شي
 باده پام کوه چې ورو ورو، راچليږه
 توري زلفي يې په مخ شب و تار نه شي
 کوم قد غن به يې (ننگيال) له ميني تم کړي
 خو منصور غوندي په دار او سنگسار نه شي

تاهيرومه

بیا مې په زړه کې غمونه ګډ شول

بیامې له سترگو او ښکې خڅیري

بیامې د عقل ستنه کړه شوه

جنون له ورايه راته مستیري

بیمې مغزو کې لیونې شور دی

هیله مې مراوې مراوې رژیږي

ای زما مینې ، لیونې مینې

نوردرنه ځمه

تاهيرومه

ماوی چې ته به مې د زړه کور شې

ماوی چې ژوند ته به مې رڼاشې

ماوی چې سترګې به مې رڼاشي

زخمي زڙگي ته به مڀ دواشي
ماوي چي مڀ به راڃني اور ڪڙي

خواته به راشي تل به زماشي

اي زما ميني ، ليوني ميني

نور درنه ڄمه

تاهيروه

دعشق په لار ڪي دي آيته ڪڙم

تا په سينه ڪي داغونه راڪڙل

تا په خو نرمو ، خوږو خبرو

دميو جام ڪي زهرونه راڪڙل

تاراته چل ڪي له سور ڪو شونڊو

ماته په خوله ڪي اورونه راڪڙل

اي زما ميني ، ليوني ميني

نور درنه ځمه

تاهيرومه

مينې ما پريږده چې درنه ځمه

خير كه سو ځيرم خير كه ويليرم

يو داغ دې شته دى زما په زړه كې

زه به تر مرگه پې مشغوليرم

پريږده چې خيال كې له تانه لرې

ستاله يادونو سره لوبيرم

اى زما مينې ، ليونۍ مينې

نور درنه ځمه

تاهيرومه

بدخشان ۲۵ / ۹ / ۱۳۶۵

خماری تنده

ساقی پیمانہ واخله نو خمونه تشوم
 رگ رگ کپې مې دميو دريابونه بهوم
 له سوزه دخمار او دساره عقل دلاسه
 دزړه په نغري باندي اورونه بلوم
 پروا دزاهد مه کړه ساقی ژر شه راکوه يې
 دوزخ راته رانبيسه جنستونه نپروم
 احتياط چې کوم يو مت له دې قطاره خيانت نه شي
 که يو خاڅکي ترې کم شي قيامتونه وينوم
 زما خماری تنده دخو ورځو تنده نه ده
 ددی تندي له زوره ډير دردونه تيروم
 يوداغ نه دی په زړه کې چې يې خو پيالې دوا شي
 خمونه تشوم پرې پرهارونه رغوم

زما ګونده

بیه زما زما سپیڅلیه ګونده

زما ننگ زما نا موسه

ته مې پت ته مې عزت یې

ته شرف ته مې ایمان

تا دځان په وینو ساتم

سر بنډل زما ناروده

کا شکې و مرم ستاله پاره

خو پوره مې شي ارمان

دامې عزم دامې هوډ دی

دامې دنده دامې پریکړه

دژغورن په لار دې ځمه

دامې لوره دا پیمان

ستا په عشق او مینه پام

تابه وایم تابه ستایم

ستا په پت کې زما پت دی

ستا په شان کې زما شان

زړه مې خوځي ستا لپاره

سربه بنډم ستا لپاره

شهيدان به دې گټمه

که مې ځای شي گورستان

ستا درنه غيږه کې لوی شوم

تا د ژوند درسوونه را کړل

تا عاقل کړم تا اگاه کړم

بې له موره راته گران

زه د تا په نامه وياړم

زه پتنگ ته مې ډيوه يې

پريږده پريږده چې مې ژوند کړم

ستا له مينې نه قربان

ما منلي ستا په عشق کې

درد او مرگ په دواړو سترگو

که ايرې شم ستا لپاره

د ابه هم گنم ارزان

د مینې سوز

لکه ماته چې د مینې سوز رسیږي
 هسې کله په اور شمعې ویلې کیږي
 هر سپر غی د اور زما د زړگي کور شو
 هډه هډه وکې راته سیخې ایره کیږي
 ربه چاته گریوان خیرې کړم وژاړم
 چې مې یار راته د بل په خوله لمسیږي
 که هر خومره بار د خاورو په سرباد کړم
 خو فریاد مې د چا غوږ ته نه رسیږي
 هیڅ اثر مې د ژړا ورباندې نه کا
 مسخري کوي په اوبنکو مې خنډیږي
 که هر څه نصیحتونه زړه ته وکړم
 لیونی شي د ماشوم په خیر ژړیږي
 مینه نه ده خوشې خوشې غولول دي
 نن زما سبا د بل غیر کې نخیري
 نه پوهیږم ددې عشق انجام به څه وي
 دا اوږده لاره به خوراته لنډیږي

ڇه ٻنه شپه وه

ڇه ٻنه شپه وه مي خوڙل وو خنديدل وو

ڇه ٻنه شپه وه نخيدل وو گڍيدل وو

ڇه ٻنه شپه وه درنداڻو پا چاهي وه

ڇه ٻنه شپه وه دڄمونو تشيدل وو

ڇه ٻنه شپه ده گلرخو ڄليدل وو

ڇه ٻنه شپه وه دسرو شونڊو زيبينول وو

ڇه ٻنه شپه وه دڄامونو شراو شور وو

ڇه ٻنه شپه وه بنڪلول وو تخنول وو

ڇه ٻنه شپه وه راته پيغلي گڍيدلي

ڇه ٻنه شپه وه توري زلفي بنوريديلي

خه ٻنه شپه وه خومره مست وم خه ٻي خوده

خه ٻنه شپه وه خه پاي زيبي شرنگيدلي

خه ٻنه شپه وه درندانو ليونتوب و

خه ٻنه شپه وه دمستانو بد مستوب و

خه ٻنه شپه وه خه بازار و، دعيشونو

خه ٻنه شپه وه ٻي هونبي ڪي هونبيار توب و

خه ٻنه شپه وه خه تارونه غريدلو

خه ٻنه شپه وه ويده زرونه وينيدلو

خه ٻنه شپه وه ٻي غمي وه، آرامي وه

خه ٻنه شپه وه يار مڀي غير ڪي لوبيدلو

خه شپي وي خه يادونه خه بزمونه

خه شپي وي خه گله اوڀي خه سازونه

څه شيبې وې څه ديار مينه خوره وه

څه شيبې وې څه يې غبره کې خوبونه

داویده وه ما يې زلفې لوبولې

داویده وه ما يې سرې شونډې رودلې

داویده وه د حيا لمن کې پته

داویده وه د حيا لمن کې پته

ربه څه شو! اوس زما جهان دميني

ربه څه شو! دازما ارمان دميني

ربه څه شوه دازما ليونۍ څه شوه

ولی راغی بيا په ما خزان دميني

کابل ۱۳ / ۵ / ۱۳۵۴

غوليدلو هيواد والو ته

يه وطوانوالو ، يه هيوادوالو

يه لري لري ، يه پرديسانو

يه غوليدلو دوطن خلكو

يه دبل كور كې ، مساپرانو

يه شمله ورو ، يه رپرورو

شمله مو خه شوه ، همت مو خه شو

ولي سوادشوي ، دبل په لمخه

برم مو خه شو ، غيرت مو خه شو

اوس راته رسي ، دغرو له هاخوا

ستاسو له پښو نه دزولنو شور

په سترگو وينم ، په غورږو اورم

ستاسو لاسونه، داتڪرو شور

« اوس دبادونو مستو ڇپو ڪي

ماته رارسي ساسو غورونه»

گورم ڇي لوڙ شول دآسمان زره ته

دتاسو چيغڻي، ڪريڪي آهونه

گورم ڇي ڇنگه ددام مرغی شوي

دبنڪاري لاس ڪي به حلاليري

ستاسو پت وينم ڇي درنه تبنتي

په دي ڊاريزم ڇي رسوا ڪيري

يه وريو تريو لوڻو لغرو

يه دعمرنو رنڻو وهلو

يه درديدلو، يه ڪريدلو

خوڙمنو خلڪو غمو خوڙلو

داخومره ننگ دي داخومره شرم

چې افغانان دې له وطن تښتي

دابه نو کوم يو عقل قبول کا

چې بلبلان دې له گلشن تښتي

دا وطن ستا وو، دا وطن ستادی

دا وطن پاتې له پلار نیکونو

دامو گتلي دامو ساتلي

دخان په غوښو دزره په وینو

راشی په مینه دوطن غیرته

دوطن سترگی درته کړې دي

اوس مو په خاوره سباوون بنوري

دانقلاب پرې سپیدی خورې دي

دمینې ځنګندن

خومره سخت ساعت دی دغم کاني را اوربړي
 دريغه ، دريغه ، دريغه چې اشنا رانه بيلبړي
 ما خو دژوند څړيکه داشنا مخ کې ليدله
 پوه شومه چې اوس مې دژوندون پانه رڅړي
 فکر او عقل واره رانه لارل او ياغي شول
 باد دليوننتوب راته په سر او مخ لگيږي
 مينه مې په زړه کې په سلگو شوه ځنګدن کړي
 کاني بوټي گوره چې زما په حال ژړيږي
 مرگه رارسيره خدای له پاره مه تميره
 دابه څه ژوندون وي چې بې ياره به تيربړي
 ډوب شومه «ننگياله» نور په شرم او پيغورکې
 هر څه ته چې گورم ورنه سترگې مې شرميږي

دابه مې سزاوي

ننه په زرگي کې مې لمبې لگي

مستی ليونی دغم څپې لگي

شور کوي په زړه کې مې غوغا کوي

ساز کوي ، اواز کوي نڅا کوي

اوس ليونی کيرم

خدای چې مروره رانه مينه شوه

اوس مې نو خوراک دزرگي وينه شوه

څه وکړم گريوان چاته پاره کړمه

چاته دازخي زرگي بنسکاره کړمه

وه ژارمه چاوتنه ناره کړمه

اه مې هيڅ څوک نه اوري

خيردى ديار عشق كې سودايي ښه يم

ورك له كور او كلي سودايي ښه يم

پريږده لادغم په اور كباب شمه

وسوخم لمبه شمه خوناب شمه

ومر مه زړه چاودې شم حباب شمه

دابه مې سزاوي

كابل / ۴ دلو / ۱۳۵۹

نجلج

بيا د مطرب په نوا مسته ده نڅيرې نجلجـ
 پاې زيبه مه يې شرنگوه چي رسوا کيرې نجلجـ
 ميگوني شونډي يې خمار دمې خورو ما توي
 مسکې شي و خاندي غوتې غوندي غورېري نجلجـ
 ځلين رخسار يې د آسمان زيب او بريننا شرموي
 سپوږميه بريوزه چي رڼا ته دې خندېري نجلجـ
 بيا د نرگس او لاله رنگ مړاړي زيبېلي بنکاري
 ځگه په لښتو يې شوخي کوي لوبيرې نجلجـ
 زرگيه غلې شه آواز د توپومه وباسه
 بيا به په مندوشي حياور ځي شرميرې نجلجـ

بغلان

۶/۱۲/۱۳۵۵

د مغان خرابات

بيا څه شور ده څه غوغا ده د مغان په خرابات کې
 څه د عشق نغمې غږېږي د مطربو په رباب کې
 څه کړنگار دي د جامونو څه بازار دي د مستيو
 څه خوږې نشې پرته دي د ساقې په ميو ناب کې
 بې هوښې دي بيخو دی دي جهان د بې غميو
 غم اندوه لره ځای نشته درندا نو په کتاب کې
 اي زاهده اي نا صحه ما ته وعظ نصيحت مه کړه
 هسې خوند چې دلته شته دی نه مسجد او نه محراب کې
 ساقې را کړه پيالې را کړه را کوه يې را کوه يې
 خو چې ډوب شمه لاهو شم داد سرو ميودرياب کې
 دامې کور کړه د خوښيو ميخانه زما مسکن کړه
 خو ژوندي يم پکې پاييم د نشو سيل او سيلاب کې

لغمان

۳۰ / ۲ / ۱۳۵۳

د پښتو خبره

آشنایه گوره خوا ته دې په غلا راغلي يم
 ديدن ته دې په پته پته بيا راغلي يم
 له و همه د چو غلو له هراس د رقيبانو
 تر څنگ دې په الله او بسم الله راغلي يم
 نن بيا د تنکې حسن غوړيدلو باغيچو ته
 بلبل غوندي په چيغو په ژړا راغلي يم
 په ياد د آدمخورو، ليونو، مخمورو سترگو
 مجنون غوندي له دښتو او سارا راغلي يم
 يو جام دميو راکه له سورکو ميگو نو شونډو
 په ډيرې بې صبرې او وار خطا راغلي يم
 د خدای له پاره نور را ته د تلو خبرې مه کړه
 داو بنکو له جرگو له جرگو سره همرا راغلي يم
 رتل د عاشقانو د پښتو خبره نه ده
 ننگيال درته په عذرو په دعا راغلي يم

کابل

۱۳۵۴ / دلو / ۱۷

ساقی

و خورمه خدا یرو داغمجنې زمانې ساقی
 راوړه راته راوړه دمستیو پیمانې ساقی
 وبه چوله غمه اشنا جگي جگي ژرکوه
 ډکې کره په بیره له شرابونه پیالی ساقی
 ستادې د شرابو په پاکی او تقدس قسم
 مکره راته مکره دو مره دو مره بهانې ساقی
 عقل رانه واخله د جنون لارې راوښییه
 ومې سوځه زړه کې د غمونو خزانې ساقی
 نور به توبې نه کرم کاشکې دا توبه مې ماته کړې
 کوربه میکده کرم را کره ځای په میخانې ساقی
 دا سوال مې قبول کړه نور د زهد په لار نه ځمه
 خوښ په خرابات یم مناجات نه مې توبې ساقی

دبهار شپه

دبهار رنگینه شپه وای

زه اوتته سره همرا وای

دمطربو ترانې وای

ورته دواړه په نخا وای

کنډولی وای دشرابو

شني پیالی مو کړنگولای

بلبلان په چغیدو وای

دگلزار په تماشا وای

داوبو په شرشرو کې

ګډیدلای لمبیدلای

هیخوک نه وای هیخوک نه وای

په قهقا وای په خندا وای

په شنو بوتو غزیدلای

شبنم ورو ورو اوریدلای

شپه لاهم پسی اوږده وای

نه رها وای نه سبا وای

ستا دزلفو سیوری لاندې

په خوږو خوبو ویده وای

تا په مینه نازولی

نه اندوه نه واویلا وای

۱۳۵۳ کال لغمان

دحسن ډيوې

زړه مې دتا په ديدنو مور نه شو
 باغ په دا ډيرو پسرلو مور نه شو
 خويي راپورته کړل دا اور جامونه
 ساقی په ډکو پیمانو مور نه شو
 ستا دبنکلا په اور سيخلي مين
 لکه پتنگ په سوخيدو مور نه شو
 زړه مې شبنم غوندي دگل په خولي
 ستا په سينه په ويدو مور نه دی
 لبرانردي که دسرو شونډو غوتي
 وړی خاطر مې په بو سو مور نه شو
 دکلو غيبرکي زيبنل شوي بورا
 دسره گلاب په اننگو مور نه شو
 لبراته بلې کړه دحسن ډيوې
 «ننگيال» يې اور کي په سوخو مور نه شو

دمینې لار

دا جمل خټک د دې غزل په اقتفا

که په متقل لاره تیریري په مقتل ورځو
داخل جانان پسې ملگرو ترمنزل ورځو
ورځو ورځو دیار درشل ته په برغل ورځو
موربې دیدن پسې دوینو په بدل ورځو
پریرده چې خوځي هره خواکې دا جل وزرونه
مونږه سرتیري یو په خواکې دا جل ورځو
خو چې له ورايه بې د حسن ډیوي بلې نه شي
ترهغو پورې به دزرونو په مشعل ورځو
خیر که په دغه لار کې ټول له پښو وغورځیږو

د زړه په سرباندې دميني په تکل ورځو
دمغروور حسن د مغروور جمال لیده په تمه
د آد مخوړو خوښي سترگو په مور چل ورځو
که يې د زلفو تروږمې وي د تلو لاره نه وي
موږ يې د ټيک درنا يې په جل او بل ورځو
چې يې د شونډو د گرمي په تصور مستيږو
که مو په سترگوراښکاره شي په متقل ورځو

کابل

۱۰ / دلو / ۱۳۶۲

زما زره

ربه څومره نا قرار دی زما زره
 د چا غم کي گرفتار دي زما زره
 نه پوهيږم چا په کوم تقصير نيولي
 چي لايق يې د سنگسار دي زما زره
 دابه څوک وي چي د غم پيټي راليږي
 چي هر دم ورنه آزار دي زما زره
 داد چا په سينه ناست بنکاري بازان دي
 چي زخم يې يې په منقار دي زما زره
 زما خدايه دا خوني سترگي د چادي
 چي گولو کي يې حصار دي زما زره
 داد کومې دلر بادشوند واور دي
 چي ستي يې په انگار دي زما زره
 نه پوهيږم دانا دودې په ما څوک کړي
 چي هميش ترې نازار زار دي زما زره

جلال آباد

۱۳۶۱ / حوت / ۱۸

د بهار وړمه

د بهار وړمه چلېږي گډه وي خانگې بناخونه
 زړه ځمگه ځوانه شوې ښکلوي گلو مخونه
 د بهار مستو شيبو کې په دې ښکليو باغيچو کې
 مطربان سره ټول شوي غږوي د زړو تارونه
 د څمار په وينو لژند جادوگر ما بنام مست شوې
 دافق په شونډو خښ دي تخنوي دستور و زړونه
 د سکرو ټو جام په لاس کې ساقي او سره لوبېږي
 تشوي د اور څمونه هيروي پې خپل غمونه
 يو بازار دې د مستيو يو جهان د بيخوديو
 د هر بوټي له شا خيږي د پيغلو ټو آوازونه
 مادلي دلي راوړي سره گلونه دلاله وو
 ښکلو مه يې په پانود شهيدو مزارونه

کابل

۲۸ / ۱۲ / ۱۳۶۲

دیاری دود

د حمید مومند ددی غزل په اقتفا:

یار راځینی لاره پسي نه مرم ژوندي پایم

تو زما په مینه چې لا پایم بی وفا یم

یار مې مساپر شوزه لا پایم په دنیا
 ((تو زما په مینه)) زما په عشق او په وفا
 نه مې ځان حلال کړ نه مې وسو ځا و په او کي
 نه په ژړا سر شوم نه مې هیره کړه خندا
 نه مې ورته پل د هر قدم په سترگو بڼکل کړ
 نه بی شوم ملگری د سفر او نه همرا
 نه مې سر له کانیو سره و جنگاوه په زوره
 نه مې ځان لاهو کړ په کوم سیندا او په دریا
 دا بی حسه زړه مې څه له کانیو شگو جوړ دي
 نه په چیغو سر شو نه پری وشوه څه بلا
 دود دیاری دا و چې له غمه لیونې وای
 نه له غمه مې شوم نه ملنگ کچکول تر شا
 زما په شان بی پته محبت کې مونده نه شي
 نشته عاشقی کې ما رسوا غوندي رسوا

دزڼه ورځې

اوښکې مې لیمو ځنې په مخ دوچیدو نه دي
 سوي پرهارونه مې دزڼه په رغیدو نه دي
 مانه د بهار وږم دشعریه ژبه مه غواړې
 دازخمي حواس مې د بهار او پسرلونه دي
 ما د حسن باغ او د سپوږمۍ جلوو ته مه بولې
 دا غمجنې سترگې مې د حسن او جلوو نه دي
 پریږدی چې سرې شونډې د سره جام په شونډو څښې شي
 زما د اترڅې شونډې د شرابو د نشو نه دي
 زه به څنگه دار باندي د زلفو ښکلا ولیکم
 داد دار شعرونه دي د زلفو د مسرونه دي
 پریږدی دار په غاړه درزمو ترانې جوړې کړم
 داد رزم ورځې دي دبزم او میلونه دي

دحسن څړيکې

لکه سپوږمۍ له وريځو ووځي ځليږي پسې
 دزلفو سيوري يې په مخ راشي پتيرې پسې
 دزړه مرغۍ مې پسې پورته شي نيوي يې نه شي
 ويلې شي وڅاڅي نارې وهي چغيرې پسې
 ای دحرمان لمبوراپريوځي ما وسوځوي
 ميپنه وينه مې تاوده کړې چې سپرې پسې
 ليونې زړه مې پسې سترې شو ديدن لتوي
 لکه ماشوم وړې سلگۍ وهي ژرېږي پسې
 نسيمه جاردي شم دزلفو جال يې ونړوه
 چې يې دحسن څړيکې وځغلي بليږي پسې
 نور به «ننگيال» دملنگۍ کچکول خالي رانه وړي
 ديدن دميني لتوي غورځي پرزيږي پسې

دوزخي عمر

ساقی خدای لپاره وسوم څه د څښو جامونه راکه
 دگمراه عقل له پښو مې د جنون وزرونه واکه
 کړوي مې کړوي مې د خمار لیونۍ کړیکې
 جگې جگې ساقی جگې په نشو یې وار خطاکه
 تویوم درته په خدا یرو په خم خم گوهر داوښکو
 په بدل دهریو خم یې راته یو څاڅکې اهداکه
 دژوندون سترې بیړۍ مې واللّه په ډویدو ده
 دنشو په توپانو یې راته پورته په هواکه
 دگناه خبرې پریرده زه رسوا گنهکار خوښ یم
 ما دتا لمن نیولې ټول عالم کې مې رسواکه
 دوزخي لنډ کې عمر مې دمرگ پولې ته بیایي
 دا وروستی شیبې ، لحظې مې له مستۍ سره پخلاکه

دوينو مشال

قصاص که اخلي څوک له چانه د خطا په گناه

ته خو مې وژني خدای له پاره د وفا په گناه

ژبه مې گونگه شي له ويرې خه ويلاي نه شم

چې مې رټې هم دخندا هم دژړا په گناه

زه دې ديدن ته بلوم دزړه دوينو مشال

ته مې شپې له ځانه ولې درنپا په گناه

زه لکه شمع ته تاته ژاړم په زړه اور لگوم

ته مې په مخ وهې داوښکو دلما په گناه

لږ مې دزړه داغونه گوره هم دذهن پرهار

بيا مې لمبو کې سوځوه ديوه رسوا په گناه

انگوري پيالې

ستوري د سحر په راختلو دي
 شونډې د غوتې په غوریدلو دي
 زړونه تخنوي د پسرلي وږم
 زلفې د سنبل په رییدلو دي
 خاندي راته جام د گلابي نشو
 گوتې د ساقې دمچولو دي
 حسن د بهار ، دميو سرې پيالې
 خدايرو ، چې ژوندی د تیرو لو دي
 نن مې په زرگي کې د زخمو پولې
 بنکاري چې نواوس درغیدلو دي
 دامیگوني شونډې انگوري پيالې
 خولې که د زبینلو ، ویلولو دي
 دادغم لښکري د عمر و میلمی
 زړه نه د ننگيال په ورکیدلو دي

کابل

۲۳ / دلو / ۱۳۶۱

ليونې مينه

ياره ستا په محبت زما قسم دی
 چې يوه شيبه دهجر په ما غم دی
 هسې زه بې صبره ترې دليدويم
 لکه ترې مړاوي گل چې دشبنم دی
 بيا دې ميه ليونې شوه ځنډنې شوه
 نه پوهيرم دانو څه ظلم او ستم دی
 چې مې زړه کې ستا د عشق لمبه خوره شوه
 اوس نو ځکه لوغړن قلم قلم دی
 که فرمان مې د مرگي راشي فرق نه کا
 خو هراس مې ستا له عشقه دم په دم دی
 خو ژوندی ستا دميني بندگي کړم
 ما منلې ستا په عشق کې هر ماتم دی

د شهيدانو مزار

دا چې خوځي په هوا کې په مستې مستې رپيري
 سره توغونه دي وياړلي خومره فخر کا نازيري
 داناري دي د شهيدو نښانونه داتلو
 سرې لمبې دي د سرو وينو د غيرت غر ترې جگيري

قافله دميرنوده ستر کاروان دننگياليو
 دادپت ، همت بچي دي دالبنکر دتورياليو
 سر بندونکي د وطن دي مینان د اولسونو
 شهيدان دي د تپا توبي وياړ په داسې جنگياليو

دوی اتل او باتوران دي ميرني قهرمانان دي
 دا وطن و دوی ته شمع دوی يې سوي پتنگان دي
 دوی ددې وطن له پته قربا شوي نثار شوي
 داربستيني افغانان دي ، داربستيني افغانان دي

۱۳۶۱ کابل د شهيدانو غونډې

دانقلاب جشن

دا جشن زموږ جشن دا ښکلي او زيبا جشن

دا زموږ د خلکو د ننگونو او رښتيا جشن

دامو د جنگونو ، درزمونو د خلا جشن

دامو د مرام دارمانونو د وفا جشن

دامو دې زخمي ستړي وطن ته د ښکلا جشن

داددې هيواد د خپلواکي او د بقا جشن

دلته راته جوړ ښکلي بزمونه اټونه شول

هيلې مو تازه شوې راژوندي مو وياړونه شول

لنډه مو شوه لاره بريالي مو ارمانونه شول

دلته مو سر لوړي تکلونه او هوډونه شول

دلته مو پياوړي مورچلونه ، سنگرونه شول

دلته جوړ دښنه وو دښمنانو ته قبرونه شول

دلته آبادي دلته ښادي دلته ډولونه شول

دلته سره يو زموږه ژمنی او بولونه شول

جگه شوه نارہ دانقلاب مو ولس -- ونونو کي
 کليو ، کروندو کي دوطن په سمو غرونو کي
 و خوځيده وينه دغيرت مو په رگونو کي
 شور دازادي مو لور را لور په غورغونو کي
 هسکي مو پگړي شوي دپلرونو په ملکونو کي
 زور د خوشحالي راته نڅا کوي سرونو کي

يه زما وطنه لا پوره دي ارمانونه شه
 تل دي يي سر لوري و سپينيز دي سنگرونه شه
 هيلې دي کا ميا به بريالي دي غورځنگونه شه
 هسک دي په دنيا کي دبريو بيرونه شه
 غوڅ دي دغليمو له تنونه اورميرونه شه
 يه وطنه جار مو ستاله کانو نه سرونه شه
 هر څوز او اغزي دي دجنت ، بنايسته گلونه شه

کابل / ۴ دلو / ۱۳۶۱

پسرلی

يو خوا پسرلي دی بل د بنکلیو بوی لگيري
 بيا په ميکده کې بادې خم په خم تشيـري
 گوره له مستې نه چې هرڅه نشه نشه شول
 ودې چوي هغه زړه چې لا اوس هم نه گرميري
 باد د سبايي د بد مستيو غيرې پرانيستي
 پانودگلاب سره غوتي ناڅي لوييري
 دلته بهاري وړمه د زړه سوزونه وژني
 څوک به ليوني وي چې غميري نه مستيري
 څيري شوي پردې د گناهونو د عشاقو
 شونډې د مينو سره يو پر بل خنيري
 ورځې دمخورو شونډو بيا د مسيدو شوي
 داسې مستانه ورځې به بيا کله رسيـري
 کاني بوتې واره زما سترگو ته غوتي شي
 شعر مې اباسين شي په زړگي مې رابهيـري

وايه می فروشه!

توی کره ساقی توی کره ستا دخم دریاب وچیرې نه

زما خماری تنده خو پیالو باندي ماتیرې نه

وسپره دخم غوته چې زړه پکې لاهو کره

داد عمر تیرې په کاسو باندي مریرې نه

ماله دي قلبه دساره عقل را باسه

دالیونی ذهن می په بل رنگه صبریرې نه

وايه می فروشه! ساقی جانہ زه دي جارشمه

لاره دجنون دلته تیریرې که تیریرې نه؟

کابل

۱۳۶۲/۳/۱۱

آراه جنون

راسې چې جامونه سره پورته کړو
 دادخم اورونه سره پورته کړو
 راشې دنشو په لمبو و سوزو
 سره سره انگارونه سره پورته کړو
 راشی دا ارام جنون را پاڅوو
 مست مست او ازونه سره پورته کړو
 گوري چې ډوبیږو دخمار په ډنډه
 پاڅی چې سرونه سره پورته کړو
 راشی داسې وینې راگرمې کړو
 مړاوي قدمونه سره پورته کړو
 لږ خو سره تاو کړو درباب خوږی
 و ناڅو غږونه سره پورته کړو
 ږنگه کړو یارانو د تقوا دیره
 سر په سر خمونه سره پورته کړو

بغلان

۱۳۵۶/۱۲/۱۳

پریردی

پریردی چې داخړې وریځې والوزي
 پریردی چې دلمر کلی روښانه شي
 پریردی د آسمان له دوزخي زړه نه
 پیغله سپوږمۍ پورته شي روانه شي

پریردی د آسمان له خړې ټنډۍ نه
 سپین ستوري راوړي بې حجابه شي
 پریردی د ازړه ځمکه هم وځاندي
 ځوانه شي ، سمسوره شي شبا به شي

پریردی چې له گل سره گلبنو کې
 بیا خزان وهلي بلبل وناڅي
 پریردی چې د سرې غوټۍ په مخ باندي
 څاڅکي د شبنم به ورو ورو وڅاڅي

پرپرڊي چي دهر بوتې له شاخيني

پورته ديغلته او اوزونه شي

پرپرڊي له هر گته له هرې تيرې نه

پورته دشپونكي شپيلې سازونه شي

پرپرڊي چي دخم دروازي خلاصې شي

پورته ترې ساقي داوړ جامونه کړي

پرپرڊي چي شي ماتې د عمر و تويې

جوړ په محتسبو قيامتونه کړي

پرپرڊي د سپوږمۍ سپيني ډيوې لاندې

هر عاشق معشوق غاړې تر غاړې شي

پرپرڊي د ازړې د گناهو پرډي

غیرو د مینو کې ويجاړې شي

پريږدې دامو سپينو قطرو سره

گډه دمعشو قودتن عطرونه شي

پريږدې دامو دغاړې هر بوټې

زلفو دجنکيو ته گلونه شي

پريږدې دا زما انقلابي وطن

وخاندي بهار سره مستي وکړي

پريږدې چې دا سوي سپلني خوره

وناخي ، موسکا وکړي خونبي وکړي

حیرتان ۱۵ / ۳ / ۱۳۶۳

خماری عقل

راځې چې سره ووځو يو ځل بيا په سيل د گلو
 يو شور دمستي ساز کړو د جامو په کړنگولو
 نن باد د سبا وايي زيږي زيږي د بهار
 راځې چې بهار مست کړو دنشو په گرمولو
 والله چې له خماره خماري عقل مې وژني
 سا قيا توفيق راکه لږ د ځان د هيرولو
 رقيب خو مو لمبو کې سو زوي په اور د هجر
 راځې چې لږ ستي شو د پې مخو په کتلو
 ساقي زما زړگې ته د ورېمو خبرې راوړه
 دشونډو په موسکا کې د غوتې د خنديدلو
 د الويه د خاموشي د بيلتانه راځني يوسه
 خبرې راته مه کړه د هجران او بيليدلو
 اي باده زما خواته لږ څه مشک د زلفو خورکه
 تسل به مې د زړه شي د آشنا په يادولو
 بهاره داخل ما ته دو صال يو زيږي راکه
 داغم راځيني واخله خداي له پاره د سيځلو

ډالۍ

زړه راته مست شو اټنو نه کوي

په بې صبرې رانه پرواز غواړي

گوگلله لارور که چي والوزي

هوا بازي لکه د بازغواړي

بيا مې مغزو کې څه غوغا خوره ده

غواړې چي مست او ليونې مې کړي

د کومې مينې او وفا په خاطر

غواړې چي سوي سپيلنې مې کړي

ستور و ته گورم سترگه کو نه وهې

د آسمان پيغله په گډا ښکاري

ځمکې ته گورم چي نشه نشه ده

غرونه رغونه په موسکا بنکاري

آسمانه ووايه خه زيري لري

د باد له غيبري نه پيغام راکه

زه دې قربان شم له درانه سکوته

يو سکوت مات کړه ترې آرام راکه

ستاله درنې اوله ناپايې فضا

ما ته گونگې شانتې آواز راځي راځي

ستاد دې مستو توپانو له خپو

يو نوي شور او نوي ساز راځي

آسمانه پوه مې کړه د خداي له پاره

ستا په گونگې ژبه پوهيږمه نه

لېر راته وسپړه دهن غوټې

نږدې دي شونډو ته رسيږمه نه

آسمان ولې راته حال نه وايي

چې خلک پاڅيدل وطن وينښ شو

ولې ناره ولې فرياد نه کوي

چې خزانې مړ اوې گلشن وينښ شو

ولې دانه وايي په چيغو چيغو

چې د ظلمت ماڼي نسکوره شوله

ولې دانه وايي په مسته ژبه

چې د عيشو نو دنيا توره شوله

ولې دانه وايي چې ونړيده

داد عمرو نو د ظلمونو زندان

ولې دانه وايي چې وپرزیده
دبد مستيو اوبزمونو سلطان

آسمانه ووايه چې ما تي شولې
لاس او پنبونه دپيړيو کړې
وايه چې راغلي په مسکيو شونډو
دسرو زرمونو دبريو ډالۍ

آسمانه ځار دې شم دروگر ځمه
خلکو ته زيړې دبدلون ورکه
ټولې دنيا او دنيا والولره
څبر زموږه دپاخون ورکه

آسمان ويښ شه توپان وخواځوه
آوازه دې تندر ته دې زور ورکه
چاته په قار شه چاته و مسيره
خپلو ته شور دبنو ته گور ورکه

بغلان

تا يادومه

ڊيرمي ياديري ڀه رب قسم دي

ستا نرمي نرمي خوري خبري

ڊيرمي ياديري ڀه خوب او وينه

ستا پستي شونڊي لڪه شڪري

بنڪلي بهار دي هر خوا گلونه

ورو ورو خوڻيري، خانگي بناخونه

ڀه گلو اوري دشبنم خاڻڪي

ڀه چڪرو تي بيا مستي نجونه

زاهو هوا کي اميل جوڙ ڪري

چوڻڪي گرڻي ڊلي خيلونه

مسته هواده مسته في اده

له گلو خيري خواره عطرونه

میندو پلروله لاسو نیولې

خپل نازولې تنکې بچونه

زه غمو وړې

په حیرت تللې

(یوازې ناست یم تا یادومه) (۱)

یه زویه زویه گلالي زویه

زه به دي هیریم که دي یادیرم

زه چې هر خو ځان مشغولومه

خو ته را یاد شي نو بیا ژیرم

چې ستا په شانته کوم کو چني وینم

زه لکه شمعه ورته ویلیرم

چې ستا د څڼو کاره په زړه کړم

کله مو سکې شم کله غمیرم

که هر خو زړه ته ډبرې میدم

نه مې هیریرې که هم بیدیرم

زه غمو وړې

په حیرت تللې

(یوازې ناست یم تا یادومه)

که هر خو مله مې و خواته راشې

رالره جوڙ ڪري ٿا وڌه بزمونه
هر ڇو مي ٻنڪلي ڪه غير ڪي نيسي
ڇو په مامو ٻني جوڙه تيونه
ڪه ڇو بي لمس ڪرم غوڻين ورنونه
هر ڇو ڪه بزم د ڇواني تود شي
هر ڇو ڪه تش ڪرم ميو خمونه
هر ڇو نشي مي له عقله خلاص ڪري
هر ڇو مي مست ڪري ڇو اڙه عشقونه
په رب قسم ڊي چي ته رايا د شي
په ما شي زهر و اڙه خوندونه
زه غموڙي
په حيرت تللي
(يو اڙي ناست يم تا يادومه)
ورخ خولا ٻنه وي په دنده بوخت يم
لعنت په شپي شه بده تيريڙي
اورم را اورم قرار مي نه شي
بستر مي او ٻنڪولا ندي ڊو بيڙي
خو ڪه يو ڄل مي پريڻاتي يو سي
له ڄايه خيز ڪرم زڙه مي در ڇيري

وايمه نه چې (آرش) مې لوڅ وي

وايمه نه چې ساړه بې کيږي

ها خوا او دې خوا ته مې لاس اوږد کړم.

خو په بچې مې لاس نه لگيږي

له ويرې پاڅم يو ټکان و خورم

شپه مې همداسې ټوله تيريږي

زه غمو وړې

په حيرت تللې

(يو ازې ناست يم تا يادومه)

جلال آباد

۱۳۶۱ / حوت / ۱۸

(۱) دلايق له يوه شعر څخه نقل شويدي.

هغو ته چې تر خيښ يې نه دي اخیستي او په داوطلبانه توگه څارندوي په ليکو کې پاتې دي.

د انقلاب ساتونکې

ملگرو گورې دې خورو درونه

د شاه زلميو ترانې راځې

گورې چې وينې شول د همت بچورې

دغرو له څو کوزمې راځې

گورې چې وبنو ريډل و خو ځيدل

گورې چې مستي شوي زمريانو ډلې

گورې چې والوتل په هسکو ترو

دا د شاهينو او بازانو ډلې

گورې له تیکو توري ووتلې

گورې چې و برينيده خره فضا

گورې چې وغوربیده و توکیده

په غرور غونو کې موسکا موسکا

گورې چې وړانې شوي دويـنو لارې
گورې چې زړه د (پانگوال) وچاودیده
گوري چې هلته ارتجاع بـوره شوه
گورې چې دلته ی لمت وړنګـیده

گوري چې توري وريځې و تنبـیدی
ذ آسمان پیغله په ګـدا راغله
ستور و ته و گورې چې ونـخـیدل
د ځمکې شونډ و ته خنـدا راغله

گورې چې بلې شولې سـري سـکرو تې
پکې ایرې شول د ډالـرو بچـیان
گورې زموږ د پیغلو او بـنکو سـین کې
ډوب شول لاهو شول و طـنې پـرنګـیان

گورې په وچو ګردو هـلو شونـډو
خوږه غونډې خندا راغله راغله
گورې په سو یو کړید لـوزر ګـو

جذبہ دمینی او وفار اغله

گورې په وچو گردو هلو شونډو
خوږه خوږه غونډې خندا راغله راغله
گورې په سویو کړیدلو زرگو
جذبہ دمینی او وفار اغله

گورې ددې وطن رښتینې بچیان
د خپلې خاورې سا تندوي شول که نه؟
گورې په خپله خوښه داننگیالی
چي داو طلب د څارندوی شول که نه؟

دغه اتل او سر بنډو نکې زلمې
گورې هادي دانقلاب شول که نه؟
گورې ددې وطن باتوره زامن
حامي، حافظ د نوي باب شول که نه

ثور انقلاب دلارې شهيدانو ته

د وينو سرود

آسمانه ستا په لويه لويه دره

وايه داسرې لمبې د اور خه دي

دا چې تا سوځې درنه زړه وباسې

کړيکې د تندر لور په لور خه دې

دا جا دوگر ما بنام په خه مست شوي

چي د افق له شونډو رنگ اخلي

دا توپاني سيلې ياغي دي ولي

چي براو بحر نه قالننگ اخلي

ولي دوريځو شوي جامې بدلې

داخړې خړې ولې سري بنسکاري

دغه تور سري د عمرو نو کونډې

لکه د ناوو پلوشي بنسکاري

داد فلک له سرو خونيو سترگو

ولې دو ويينو فواري اورې

دا دوزخي آسمان په خه ژريري

توتې توتې قطري قطري اورې

دغه دهسکو غرو رغو نوتل کي

ولې دامرې اود آمو په سينو

داد هلمند اود آمو په سينو

ولې داغلي خپې ونخيدې

دا ليوڼې برښنا په څه پړه كيږي
له قهره ډكده او زور ښيي
ولې راباسي د اورو نو چري
وريځې شري توپان ته لور ښيي

آسمانه ووايه قربان دې شمه
دا ليوڼې طبيعت ياغې دي ولې
لږخو مې و سپره دامر اوې ولې
دا سرگردان جهان باغي دې ولې

خو.

زه دې لسه سوې در ديدلې زړه نه
دا غلې غلې تلې ترانې اورم
ته چې مدام بولې دوينو سرود
زه دې همد غلته نارې اورم

دا برښنا نه ده چې رڼا خوروي
دا شفق نه دې چې گلگون ښکاري
آسمان دادې ځوانيمرگې ويني

چي يې غوتيو کي ژوندون بنکاري

آسمانه وغبروه ډغبروه

د لوی فتحو او رزمو سازونه

توپان ته ووايه چي ورپوي

د سرو قبرونو بخملي توغونه

د ستا شفق به شهيد له وينو

رنگونه اخلي او خليږي پسې

د ستا شفق به د شهيد له وينو

رنگونه اخلي او خليږي پسې

د ستا د تندر او توپان زړه کي به

د انقلاب و نه لوييږي پسې

کابل

و پوڻتہ آسمان نہ

زہ ہغہ زلمی یم چي لہ سرنہ تیریدلی شم

زہ می ککری باندي میچنی گرڇولی شم

زہ د خان پہ وینو لو بیدلی لمبیدلی شم

زہ تورو باروتو کی داور تخم کرلی شم

زہ می پہ منگولو کی اورونہ اوبولی شم

و پوڻتہ غیرت می لہ آسمان او کھکشان ڃینی

پورته لہ آسمان ڃینی بکتہ ٽول جهان ڃینی

و پوڻتہ آسمان نہ چي یی ڄومره ازمویلی یم

ڄومره یی پہ تورو پہ ننگو نوکی لیدلی یم

ڄومره لکه تندر د دنمن پہ سر لویدلی یم

ڄومره لکه اوسپنه اورو نو کړولی یم

ڄومره سرو گولو ته لکه غرہسی دریدلی یم

کو می فلکی کریکی لہ هوڊہ گرڇولی یم؟

زما پہ یوی چینی اسرافیل رالرزیدلی دی

زما پہ یوہ قهر باندي تندر ریو دیدلی دی

* * *

و پوښته آسمان نه چې يې بل څوک خم ليدلې دي
 کوم چې ياغې شوي سيلا وو نه مهارولې شي؟
 يادو ينوسين کې لکه مست او توپانې ماهې
 اړخ په اړخ را اوړي گډيدلې لمبيدلې شي
 داسې قيامتې لکه داور او دسيندو نو خداي
 کوم چې دوزخو نه خورې سکروټې هضمولې شي

آيا بل به وي داسې انسان په انسانانو کې
 داسې قهرمان د ټول جهان قهرمانانو کې؟

* * *

و پوښته آسمان نه ورته ووايه چې ووايې
 دغه انسان څوک دي دا اټل او قهرمان چيرې
 داد دنيا والو دنياو و دسرونو تاج
 داد غيرتونو، همتونو په لوان چيرې
 و پوښته آسمان نه دابه چيرې روزل شوي وي
 دادده ټټوبې دده نسل او نياکان چيرې

دا هغه افغان دي چې يې ټول جهان کيسې کوي
 ځمکه پرې نازيرې د غيرت يې تما شي کوي